

Alþingi
Erindi nr. P 130/1603
komudagur 31.3.2004

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Reykjavík 30. mars 2004

Efni: Tillaga til þingsályktunar um erlendar starfsmannaleigur, 125. mál.

Alþýðusambandi Íslands hefur borist til umsagna tillögu til þingsályktunar um erlendar starfsmannaleigur, 125. mál.

Fjöldmörg vandamál hafa komið upp á síðustu mánuðum varðandi störf EES borgara og annarra í tengslum við ákvæði EES samningsins um frjáls þjónustuviðskipti. Þetta gildir m.a. um almennar upplýsingar um starfsemi þessara aðila hér á landi, fjölda starfsmanna, verkefni sem þeir vinna við og starfstíma. Þá hafa komið í ljós vandkvæði og ágreiningur varðandi greiðslu opinberra gjalda vegna starfsemi erlendar starfsmannaleiga og starfa EES borgara sem koma hingað á grundvelli þjónustuviðskipta. Síðast en ekki síst hafa síðan komið fram upplýsingar um að þessir starfsmenn hafi ekki í öllum tilfellum notið þeirra launakjara og réttinda sem þeim ber skv. lögum og kjarasamningum. Þannig liggja fyrir dæmi um að starfsemi erlendra starfsmannaleiga hér á landi á grundvelli EES samningsins hefur í einhverjum mæli leitt til félagslegra undirboða á íslenskum vinnumarkaði og dæmi eru um að slík fyrirtæki hafa stundað hér svarta atvinnustarfsemi í skjóli ákvæða EES samningsins um frjáls þjónustuviðskipti (sjá nánar meðfylgjandi minnisblað).

Alþýðusamband Íslands styður efni þingsályktunartillögunnar og hvetur til þess að hún verði samþykkt og að flýtt verði eins og kostur er þeirri löggjafarvinnu sem þingsályktunin kveður á um. Hér er ljóslega um mikilvægt hagsmunamála að ræða fyrir íslenskan vinnumarkað í heild sinni og þá sem þar starfa. Alþýðusamband Íslands lýsir sig reiðubúð til að koma að undirbúningi slíkrar löggjafar með virkum hætti og leggur áherslu á að farsæl niðurstaða hlýtur öðru fremur að byggja á góðri sátt stjórnvalda og aðila vinnumarkaðarins, og þá sérstaklega verkalýðshreyfingarinnar.

Virðingarfyllst,

Halldór Grönvold,
aðstoðarframkvæmdastjóri ASÍ

Halldór Grönvold, aðstoðarframkvæmdastjóri ASÍ

Evrópska efnahagssvæðið (EES) og sameiginlegi vinnumarkaðurinn

Minnisblað - mars 2004

EES og frjáls þjónustuviðskipti

Fjölmörg vandamál hafa komið upp á síðustu mánuðum varðandi störf EES borgara og annarra í tengslum við ákvæði EES samningsins um frjáls þjónustuviðskipti. Þetta gildir m.a. um almennar upplýsingar um störf þessara aðila hér á landi, fjölda þeirra, verkefni sem þeir vinna við og starfstíma. Þá hafa komið í ljós vandkvæði og ágreiningur varðandi greiðslu opinberra gjalda vegna starfsemi erlendar starfsmannaleiga og starfa EES borgara sem koma hingað á grundvelli þjónustuviðskipta. Síðast en ekki síst hafa síðan komið fram upplýsingar um að þessir starfsmenn hafi ekki notið þeirra launakjara og réttinda sem þeim ber skv. lögum og kjarasamningum.

Mikilvægt er að tekið verði á þessum vandamálum af festu. Í því sambandi er einnig mikilvægt að hafa í huga að ákvæði EES samningsins um frjáls þjónustuviðskipti munu taka gildi gagnvart nýjum aðildarríkjum ESB um leið og þau verða hluti af EES. Þar er ekki um neina aðlögunarfresti að ræða.

Ljóst er að um erlenda starfsmenn sem koma til starfa hér á landi á grundvelli þjónustuviðskipta gilda löggin um réttarstöðu starfsmanna sem starfa tímabundið á Íslandi á vegum erlendra fyrirtækja, nr. 54/2001, hvað varðar réttindi þeirra og skyldur á vinnumarkaði.

1.1.1 Löggjöf um einkareknar vinnumiðlanir og starfsmannaleigur

Af hálfu ASÍ hefur verið lögð áhersla á að sett verði löggjöf um einkareknar vinnumiðlanir og starfsmannaleigur. Í slíkri löggjöf þarf m.a. að kveða á um starfs- og upplýsingarskyldu fyrirtækja af þessu tagi gagnvart stjórnvöldum sem málið varðar. Þá verði ákvæði um bann við gjaldtöku, mismunun og ákvæði er lúta að persónuvernd og skyldur slíkra fyrirtækja að öðru leyti eins og þær eru skilgreindar í lögum nr. 54/2001.

1.1.2 Starfsmenn sem hluti af þjónustuviðskiptum

Löggjöf sem sett yrði um einkareknar vinnumiðlanir og starfsmannaleigur mundi ekki ná til þeirra erlendu starfsmanna sem koma hér til lands sem hluti af þjónustuviðskiptum, s.s. ef kaupum á vélum og tækjum eða húsnæði fylgir uppsetning á slíkum búnaði. Mikilvægt er að skoða með hvaða hætti megi sem best fylgjast með slíkri starfsemi og tryggja að hún leiði ekki til undirboða eða svartrar atvinnustarfsemi. Þessir þættir eru nú í frekari skoðum hjá Alþýðusambandinu og raunar einnig á Evrópuvísu.

Hér skiptir miklu að koma í veg fyrir að frjáls þjónustuviðskipti séu ekki notuð til þess að komast hjá reglum um frjálsa för launafólks og útsenda starfsmenn.

Eitt af þeim atriðum sem þar koma til sérstakrar skoðunar (og gildir líka um starfsmennaleigurnar) er hvort og þá með hvaða hætti sé hægt að draga þann sem kaupir þjónustuna til ábyrgðar varðandi kjör og aðbúnað þeirra starfsmanna sem vinna verkið, þótt þeir séu í vinnuréttarsambandi við 3. aðila.